

Sygn. akt I CSK 4150/22

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Załucki

w sprawie z wniosku J. D.
z udziałem M. D.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 stycznia 2023 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki
od postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach
z dnia 13 października 2021 r., sygn. akt IV Ca 411/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje i poleca wypłacić od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach na rzecz adw. G. N. kwotę 3 600 (trzy tysiące sześćset) złotych powiększoną o kwotę należnego podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestniczce postępowania z urzędu.**

UZASADNIENIE

M. D. – uczestniczka postępowania z wniosku J. D. o podział majątku wspólnego – wywiodła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach z 13 października 2021 r., którym odrzucono jej apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w Będzinie z 5 marca 2021 r. w części dotyczącej rozliczenia jej nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny, a w pozostałym zakresie apelację oddalono.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Skarżąca powołała się na przesłankę oczywistej zasadności skargi, którą uzasadniła niewydaniem przez sąd odwoławczy rozstrzygnięcia dotyczącego dokonania przez nią nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny, pomimo ujawnienia tej okoliczności w toku postępowania. Zarzuciła również nieuwzględnienie przez sąd faktu znacznego wzrostu cen nieruchomości w okresie pandemii COVID-19.

Tak uzasadniony wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie mógł odnieść oczekiwanego skutku. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni. Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Skarżący powinien uzasadnić tę oczywistość, wskazując jedynie na argumenty mieszczące się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego. Nie może więc powoływać się na wadliwość ustaleń faktycznych, ani opierać na innych faktach niż stanowiące podstawę rozstrzygnięcia. (zob. np. postanowienia SN z 11 stycznia 2022 r., II USK 384/21; z 22 grudnia 2021 r., II CSK 390/21; z 31 maja 2021 r., III CSK 152/20; z 13 maja 2021, III USK 103/21 oraz z 9 marca 2021 r., IV CSK 412/20).

Argumentacja skarżącej dotycząca pominięcia dokonanego przez nią nakładu na majątek wspólny nie znajduje uzasadnienia wobec okoliczności, że roszczenie o rozliczenie tego nakładu nigdy nie zostało przez nią zgłoszone. Zgłoszenie go natomiast w postępowaniu apelacyjnym stanowiłoby niedopuszczalne na mocy art. 383 k.p.c. na tym etapie rozszerzenie powództwa. Z kolei zarzut dokonania zaniżonej wyceny wartości nieruchomości nie może stanowić podstawy skargi kasacyjnej jako dotyczący ustaleń faktycznych i ich oceny. Obszary te są zaś wyłączone z kognicji Sądu Najwyższego na mocy art. 398³ § 3 k.p.c.

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestniczce z urzędu rozstrzygnął zaś na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 8 w zw. z § 8 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. Sąd Najwyższy nie rozstrzygał o kosztach postępowania kasacyjnego wobec niezgłoszenia wniosku o ich zasądzenie na wypadek wydania orzeczenia o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania. Na marginesie Sąd Najwyższy zwraca uwagę na niedostateczny zakres umocowania pełnomocniczki wnioskodawcy, która wywodzi swoje umocowanie z pełnomocnictwa udzielonego uprzednio adwokatowi-emerytowi. Umocowanie pierwotnego pełnomocnika nie obejmuje jednak działania przed Sądem Najwyższym.